

Monumentnummer*: 523212

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 06 november 2001
Kadaster deel/nr 82797/70

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Wirdum	Leeuwarden	Fryslân

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Wirdum	Wirdum

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Wirdum	B			2540

Omschrijving**

Inleiding

Kleine DORPSVILLA, in 1913 naar ontwerp van architect Doeke Meintema in ingetogen Traditionalistische Stijl gebouwd aan de verbindingsweg, de Legedyk, tussen de dorpskom en de oude Bredyk. Aan deze weg met een bebouwing van meest losstaande representatieve woningen vormt dit pand een hoogtepunt door zijn nieuw traditionalistische architectuur. Doeke Meintema was een architect die met oorspronkelijke ontwerpen van dorpswoningen en boerderijen de bouwtraditie van het Friese platteland trachtte te vernieuwen. Voor een familielid ontwierp hij in Mantgum zijn eerste woning, die in de regionale pers en in bouwkringen grote belangstelling ondervond. Ook in Weidum en Wirdum kon hij spoedig dergelijke kleine dorpsvilla's ontwerpen. Deze woningen gingen in grote lijnen terug op de negentiende-eeuwse traditie van de notabele dorpswoning van een bouwlaag met een uitgebouwde middenpartij. Meintema ging uit van moderne, functionele plattegronden, paste nieuwe materialen toe en kwam weliswaar tot een nieuwe, maar wel op de traditie van het ambachtelijk bouwen gebaseerde vormtaal. Hoewel deze woning in Wirdum niet is ontkomen aan veranderingen, is het pand toch redelijk gaaf.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

EXTERIEUR: Woning op een diepe, rechthoekige plattegrond. Een enkele bouwlaag hoog met een aan de voorzijde uitgebouwde middenpartij. Gebouwd van gemêleerde bruinrode, hier en daar gesinterde baksteen. De middenpartij springt trapezium-vormig, driezijdig naar voren en is voor de hoofdkap tot een tweede, maar daar gedrukte bouwlaag opgetrokken. Aan weerszijden van de uitbouw een enkel breed venster en in de drie zijden van de uitbouw een smal venster. Het zijn alle rechtgesloten en door hanenkammen ontlaste twaalfruitsschuifvensters met kleine roeden, voorzien van blinden (persiennes). In de westelijke zijgevel eenzelfde venster. In de uitbouw op de verdieping liggende zesruitsvensters, die eveneens van blinden zijn voorzien. De ingangspartij bevindt zich in de oostelijke zijgevel, een zwaar omlijste en met een kroonlijst gedekte deurpartij. In de getimmerde zijpenanten lichten met balusters. Geprofileerde deur met licht, voorzien van balusters. In de achtergevel twee zestienruitsvensters met blinden en in het midden de rechtgesloten achterdeur, gevat in een gedrukte rondboog met zij- en bovenlichten en ontlast door een strekkenlaag.

Op het hoofdvolume een licht knikkend schilddak; op de uitbouw van de middenpartij een vijfzijdige, van een zinken piron voorziene steekkap, waarvan de naald op die van de hoofdkap aansluit. Het dak is gedekt met een gesmoorde Hollandse golfpan. Op de zij- en achterschilden staan niet oorspronkelijke, maar wel harmoniërende kapellen met zesruitsvensters en getoogde zinken afdekkingen.

De schuin achter de woning gebouwde garage/bergplaats, recent in een verwante ambachtelijke stijl gebouwd, valt buiten de bescherming.

INTERIEUR: Inwendig is de ruimtelijke indeling deels gewijzigd. De hal is oorspronkelijk met een zwart/witte tegelvloer, een balkenplafond, kastbetimmering en de trap die na een door een balustrade beschermd kwart als steektrap omhoog gaat. De erkersalon staat thans met de westelijke salon in open verbinding. Aan de balkenplafonds met vakken en vooral aan de lambrisering in alleen de erkersalon is dat nog te zien. Alle eenvoudige paneeldeuren zijn omlijst en bezitten hardstenen drempels. De deur naar de hal is met een kastwand omtimmerd. De keuken is van oost-achter naar west-achter verplaatst en vernieuwd. Middenachter is de bijkeuken met toegang tot de kelder; een oeil-de-boeuf tussen keuken en bijkeuken. In de kapverdieping zijn deels nog oorspronkelijke ruimten aanwezig, in het bijzonder de hoofdslaapkamer middenvoor met drie vensters in de uitbouw en een balkenplafond.

WAARDERING

De kleine dorpsvilla Legedyk 68 is van algemeen architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang

- als uitwendig gaaf en inwendig goeddeels gaaf bewaard gebleven vroeg voorbeeld van de vernieuwing van de traditie van de plattelandsbouwkunst van de schoolmakende architect Meintema;
- vanwege de prominente plaats in de halfopen, representatieve bebouwing van de belangrijkste ontsluitingsweg van het dorp.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument